

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

XII. nagy-gyűlés 1904 január hó 30-án.

Jelen vannak: *Erödi Béla* elnöklése alatt *Badics Ferenc*, *Böngérfi János*, *Beke Manó*, *Fináczy Ernő*, *Gööz József*, *György Aladár*, *Gyulay Béla*, *Gyulai Ágost*, *Hajnal Márton*, *Hegedüs István*, *Kőrösi Sándor*, *Kőrösi Henrik*, *Kovács János*, *Koltai Virgil*, *Kemény Ferenc*, *Lengyel Sándor*, *Léderer Ábris*, *Lakits Vendel*, *Nagy László*, *Négyesy László*, *Peres Sándor*, *Reif Manó*, *Radó Vilmos*, *Simonyi Jenő*, *Szuppán Vilmos*, *Teisz Gyula*, *Katona Lajosné*, *Trautman Henrik*, *Ujváry Béla*, *Verédy Károly*, *Waldapfel János*, *Zsengeri Mór*, *Trájtler Károly*, utóbbi mint jegyző. Számos férfi- és nő-vendég.

I. *Erödi Béla* jelenti, hogy a Társaság elnöke, *Heinrich Gusztáv*, édes anyja halála miatt nem jelenhetvén meg, őt bízta meg helyettesítésével. Indítványozza, hogy a Társaság szeretett és tisztelt elnökének ezen gyászsa alkalmával fejezze ki őszinte részvétét.

A Társaság mély részvéttel értesül az elnök gyászáról és megbizza az elnökséget, hogy a Társaság részvétét tolmácsolja.

II. Elnök jelenti, hogy *Schack Béla* sürgős hivatalos kiküldetésben elutazván, *Névy László fölötti emlékbeszédét* *Koltai Virgil* fogja felolvasni. Fölkéri *Koltait* az emlékbeszéd bemutatására.

Koltai Virgil jelenti, hogy *Schack Béla* megbízta, hogy nevében köszönje meg a Társaságnak, hogy rendes taggá választotta és hogy ezen emlékbeszéd tartásának megbízatásában részesítette. Ezek után fölolvassa az emlékbeszédet. (Lásd folyóiratunk jelen számában.)

A Társaság a jeles méltatást éljenzéssel jutalmazta, s úgy az emlékbeszéd szerzőjének, *Schack Bélának*, valamint a felolvasónak köszönetet mondott.

III. *Dr. Kovács János* titkár felolvassa a Társaság ez évi munkásságáról szóló következő jelentését:

Tisztelt Társaság!

Hetedikszor és utoljára van szerencsém a t. Társaság elé terjeszteni az én mindig egyhangú titkári jelentésemet. Egyhangú a külső formára nézve, mert a Társaság működésének keretei állandóan ugyanazok maradtak: a nyilvános ülések és a folyóirat. Titkári működésem kezdetén úgy véltem, hogy e kereteket tágítani kellene s más eszközöket is használatba venni a pædagogiai tudomány terjesztésére. Nem vettem figyelembe, hogy az egészséges fejlődés rendszerint hosszú folyamat, hogy az erők tömörülésének, az irányok fölismerésének meg kell előzniök a

nagyobb vállalkozásokat, hogy sikeres legyen a vállalat. Társaságunk az erőgyűjtés, a növekedés éveit élte, szabályozott életmódban. És a működési keretek változatlanságáról ejtett szavam csak akkor lehetne a panasz vagy a resignatio szava, ha az erőgyarapodás jelenségei nem mutatkoznának. De ha látjuk a pædagogiai érdeklődés és tudás fokozatos terjedését, ha azt látjuk, hogy a Társaságot megalapító régi gárda mellé évről-évre új erők csatlakoznak, a kik komoly, erőteljes munkájukkal mindinkább kitöltik az eddigi kereteket, akkor közeledni érezzük az időt, a mikor a belső tartalom feszítése fogja kitágítani a régi kereteket, a mi a fejlődésnek legtermészetesebb, legegészségesebb módja.

Ezek a gondolatok átvezetnek a Pædagogiai Társaság most befejezett esztendejét megnyitó elnöki beszédre, a melyet *Fináczy Ernő* alelnök «Pædagogiai irodalmunk némely hiányairól» mondott. Vagy talán épen ezen megnyitó beszéd olvasása keltette ama gondolatokat, mert ez a beszéd, szerény címe alatt, a magyar pædagogiai irodalom szervezésének egy olyan nagyszabású munkaprogramját adja, a mely hosszú éveken át irányíthatja a magyar pædagogiai tudomány művelésére alakult Társaságnak működését, s végrehajtása méltó becsvágya lehet azoknak, a kik ezen működés vezetésére hivatva lesznek. Az *Elméleti Pædagogia* egy nagyobb szabású, rendszeres kézikönyvének, egy kime-
 ritő *Paedagogiai Encyclopaediá*-nak, a *Neveléstörténet* tudományos kézikönyvének, a *Monumenta Hungariae Paedagogica* című vállatnak világosan látott és világosan körülírt tervezetét kapjuk e megnyitó beszédben; olyan határozottsággal megszerkesztve, hogy az olvasóban is fölkelti a szerző meggyőződését, hogy ezeket a dolgokat meg lehet, tehát meg kell csinálni.

Mult évi nagygyűlésünknek kegyeletes momentumuma volt az az emlékbeszéd, a melyben *Rajner Ferenc Mauritz Rezső* elhunyt tagtársunknak működését rajzolja, a nagyszívű nevelő és nagysikerű szervező emlékét újította fel.

Fölolvasó üléseinken a legsűrűbben socialis pædagogiai kérdések szerepeltek.

Megnyitotta ezek sorát *Gyulay Béla*, az ezirányú működésnek egyik legrégebbi tevékeny munkása, «A felnőttek oktatása Franciaországban és nálunk» című fölolvasásával. *Verédy Károly* «A nyomorék gyermekek iskoláztatásáról» szólván, a külföldi intézményeket ismertette s egyuttal annak a bejelentésével ör-

vendeztethette meg hallgatóit, hogy nálunk is megnyílt az ő agítálása folytán létrejött első ilyen intézet. *Pályi Sándor* az Erzsébet Népakadémia célját és szervezetét ismertette, annak megnyitása alkalmából. *Schön József* «Eredményes nevelés és tanítás a kisegítő osztályokban» című fölolvasásában a gyengetehetségű gyermekek pædagogijához járul igen sok új, a saját tapasztalásából merített adattal.

Békefi Remig székfoglaló értekezéseül «A középiskolai tanárképzés» mindig aktualis kérdését választotta. A képzés egész rendszerén szemlét tartva, különösen a gyakorlati képzésre vonatkozó nézeteivel keltett élénk visszhangot.

Gőtz József az írás és olvasás tanításának általa konstruált módszerét demonstrálta egy eleven és érdekes előadásban.

Kemény Ferenc a Deák Ferenc születésének 100-dik évfordulója alkalmából állította össze nagy szorgalommal Deáknak az iskolaügyre és a nevelésre vonatkozó eszméit.

Utoljára hagytam ezt, hogy hozzákapcsolva fölemlítsem, hogy történetünk nagyjainak nevelési eszméire, iskolaügyi működésére vonatkozó adatokat — mint a mult években — ugy most is közölhetett folyóiratunk, hála érte munkatársaink buzgalmának. Nagyérdekű *Váró Ferenc* közlése, amelyben Bethlen Gábor fejedelemnek kollégiuma számára adott utasítását ismerteti. A nagy fejedelem lelke és a régi magyar világ szelleme illeti meg abból az olvasót, a miben nagy része van a közlő hangulatkeltő, szellemes commentárjának is. *Czeizel János* «Kazinczy Ferenc, mint a kassai kerületi normalis iskolák királyi inspectora» című cikkében eredeti források alapján ismerteti Kazinczynak tanfelügyelői működését, a miből főleg az ragad meg, hogy mennyire akarta és tudta Kazinczy az akkori német világban is a magyar nyelv érdekeit istápolni az iskolában is. *Imre Sándor* Széchenyinek a testi nevelésre vonatkozó nézeteit gyűjti össze és dolgozza föl egy cikkben, illetőleg átengedte előzetes közlés végett egy nagyobb munkájának erről szóló fejezetét, amely munka azóta «gr. Széchenyi István nézetei a nevelésről» címen könyvalakban is megjelent. Részben a történeti adalékok közé sorolható *Bárczy István* cikke is «A főváros iskolaügyeiről», bár épen mert a közelmult történetével foglalkozik, jelentékeny tér jut a cikkben a jövőre vonatkozó terveknek is.

Nagy tért foglaltak folyóiratunkban az újabb pszichologiai

buvárlatoknak pædagogiai vonatkozásaival foglalkozó tanulmányok. Legterjedelmesebb ezek közül *Pekár Károly*-nak «A kísérleti psychologia a pædagogia szolgálatában» című tanulmánya, melyből eddig négy közlemény jelent meg. Ebben, előrebocsátott-terve szerint, szemlét tart mindazon pædagogiai problémákon, a melyek előbbrevitelére a kísérleti psychologia eredményei és módszerei értékesíthetők. *Sáfrány Lajos* ezen problémák egyikét választja tanulmánya tárgyává «A szellemi munkaképesség kísérleti mérése és a túlterhelés problémája» cím alatt és e kérdés irodalmának lehetőleg teljes fölhasználása alapján világos képet rajzol a kérdés jelenlegi állásáról. Főképen ezt a kérdést világítja meg az orvos szempontjából nagynevű pszichiaterünk: *Lechner Károly* «Az idegesség az iskolában» című cikkében.

Abban az irányban, hogy a külföld iskolaügyi mozgalmairól is minél teljesebb tájékozást adjon, ez évben is előbbre haladt folyóiratunk. A német pædagogiai irodalom szemléje már évek óta állandó rovata lapunknak. Ehhez járult most *Málly Ferenc*-nek terjedelmes tanulmánya az «Olasz középiskolai reformtörekvések»-ről, a melyben történeti alapon vezet el a jelenlegi mozgalmak ismertetéséig. *Nagy Zsigmond* pedig a hollandusok közoktatási szervezetéről s főképen középiskoláikról ad közvetlen tapasztalatai és a hivatalos szabályzatok alapján tanulságos ismertetést. Az ilyen nagyobb összefoglaló ismertetések szükségeseik ahhoz, hogy a később szervezendő állandó szemle rövidebb referatumaikhoz az előzetes tájékoztatást megadják.

Nem szándékozom hosszasan kiterjeszkedni a folyóirat többi közleményeire, a melyeket a régi és új munkatársak buzgalmanak köszönhetünk. Az előbbi csoportokat azért emeltem ki, hogy beszámoljak a régebbi jelentéseimben jelzett kiváló munkák teljesítésének a mértékéről, részben pedig azért, hogy a munkatársak működésében megnyilatkozó főbb eszmeáramlatokat jellemezzem..

*

Rendes tagjaink sorában az elmúlt év is nagy veszteségeket okozott.

Elhunyt *Dömötör Géza*, a kisednevelésnek egyik uttörő munkása.

Fenyvessy Ferenc, akit mint az iskolaügy iránt melegen érdeklődő politikust választott a Társaság rendes tagjai sorába.

ezelőtt 11 évvel s aki később mint főispán is minden kulturális ügynek buzgó előmozdítója volt.

Hómann Ottó Társaságunknak tevékeny alelnöke volt mindaddig, míg a ministeriumba a középiskolai ügyek vezetésére meg nem hivatott. Sajnos, hogy hosszú betegsége és korai halála csak rövid ideig engedte meg neki, hogy hosszú tudományos és pædagogus pályáján gyűjtött gazdag tapasztalatait vezetői hatáskörében gyümölcsöztesse.

Hofer Károlyt ellenben megáldotta az Isten azzal, hogy egy hosszú élet végén is teljes munkakedvvel álljon az általa virágzásra juttatott nagy iskola élén, élvezve az igazi nevelőnek azt a legfőbb örömét, hogy volt tanítványai: az ország és főváros intelligentiájának számot tevő része, állandó szeretettel vegyék körül és büszkén vallják tanítójuknak.

Indítványozom, hogy a t. nagygyűlés az elhunyt r. tagok emlékéit iktassa jegyzőkönyvébe.

*

A mult évi elnökségi ülés megbízást adott a titkárnak, hogy indítson egy nagyobb actiót külső tagok gyűjtésére. Számítottunk ebben arra a kedvező fizikai és psychikai hatásra, hogy a fölemelendő fizetés módját és kedvet fog adni sokaknak a belépésre. A titkár az actiót elé is készítette; a fizetési törvény is készül, de el nem készült. De mert az év kezdett előre haladni, a titkár szétküldte a fölhívásokat, mintegy két ezret, akkor, a mikor a fizetésemelés ha nem is a megvalósulás, de mégis a biztosan megvalósulandó remény állapotába jutott. Tanúi voltunk, hogy a legbiztosabb remény sem valósul meg biztosan, s így elmaradt az, a mitől actiónk sikerét vártuk. Annál örvedetesebb, hogy az még sem volt egészen sikertelen. A 2000 fölhívásra 100 és egynehány jelentkezés érkezett be. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a külső tagok száma ennyivel szaporodott. A nagyobb számú belépést nagyobb számú kilépés ellensúlyozza. 72-vel fogyott a külső tagok száma, kisebb részben elhalálozás, nagyobb részt kilépések folytán. S így a külső tagok összes száma az idén is a már évek óta állandósult, 700 körüli magasságban maradt.

Örömmel jelentem, hogy *Kemény Ferenc* és *Kirchner Béla* r. tagok 100—100 kor. alapítvánnyal gyarapították a Társaság vagyonát.

Minden eddigi titkári jelentésemnek a végső akkordja az adósságainkról szóló panasz volt. Most végre a jelentésnek ez az egyhangúsága megszünhetik. A megalakulás óta ránk nehezedő adósságokat sikerült a mult évben letörleszteni. Köszönhetjük ezt a Vallás- és Közoktatásügyi Ministerium és a Magyar Tudományos Akadémia anyagi segítségével. Vajha a jövőben se maradna el ez a támogatás, mert a nélkül megint az adósságok terhe bénítaná erőnket. Indítványozom, hogy méltóztassanak megbizni az elnökséget, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minister Úrnak és a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének a Társaság köszönetét tolmácsolja a nyújtott anyagi és erkölcsi támogatásért.

Indítványaim elfogadását ajánlva, kérem a t. nagygyűlést, hogy jelentésemet tudomásul venni méltóztassék.

A Társaság köszönetet mondott a titkárnak buzgó és lelkes munkásságáért s elhatározta, hogy köszönetet mond a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ő nagyméltóságának, amiért a Társaságot erkölcsileg és anyagilag támogatta; valamint köszönetet mondott a Magyar Tudományos Akadémiának is a nyújtott segélyért és engedélyeért, hogy üléseinket az Akadémia helyiségeiben megtarthattuk. Végül az 1903-ban elhalálozott rendes tagoknak: *Dömötör Gézának, Fenyvessy Ferencnek, Hömann Ottónak* és *Hofer Károlynak* emlékéért jegyzőkönyvében megörökíti.

IV. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentését előadta *Zsengeri M.* A jelentés így szól:

A Magyar Paedagogiai Társaság 1903. évi zárószámadása.

Bevétel.	Kor. all.	Kiadás.	Kor. all.
Készlet 1902. évről	334 33	Írói és szerk. tisztelet- díjakra 1903-ra	2000 —
Hátralékokból	1337 10	Titkári tiszteletdíj	200 —
Folyó évi tagdíjakból	547 —	Pénztárnoki tiszteletdíj	200 —
Régibb évfolyamok el- adásából	10 —	Jegyzői tiszteletdíj	100 —
Alapítványok kamataiból	102 94	Szolgáknak és kapusnak	60 —
Tiszteleti és rendes tagok adományaiából	90 —	Hirdetésekre	36 20
Segély a) a vallás- és köz- oktatásügyi miniszte- riumtól	2000 —	Ügykezelési költségek (levelezés, pénzbehaj- tás, taggyűjtés, stb.)	224 16
Segély b) A magyar tud. Akadémiától	400 —	Franklin-Társulatnak	1715 74
Új alapítványok	200 —	Alapítványokhoz csatolta- tott	200 —
Összesen: 5021 37		Összesen: 4736 10	
		Készlet 1904-re	285 27
			5021 37

Budapest, 1903 decz. 31-én.

György Aladár s. k.,
ellenőr.

Dr. Gyulay Béla s. k.,
pénztárnok.

A pénztári könyveket 1903 január 1-től 1903 december 31-ig átvizsgáltuk, úgy a bevételeket, mint a kiadásokat az okmányokkal és tag-sági könyvekkel egybeazonosítottuk és megegyezőknak találtuk. A kimutatott 285 korona és 27 fillér pénztári készlet készpénzben és a 2350 korona alapítványtőke egy Pesti hazai első takarékpénztáregyesületi és egy Pesti magyar kereskedelmi bank betétkönyvecskéjében, 100 korona pedig egy 4%-al kamatozó 23,921. sz. járadék-kölcsön-kötvényben előttünk bemutatott. Ezek alapján a pénztárnoknak a fölmentvényt megadni kérjük.

Budapesten, 1904 január hó 14-én.

Dr. Zsengeri Samu s. k.,
számvizsgáló bizottsági tag.

Radó Vilmos s. k.,
számvizsgáló bizottsági tag.

A Társaság köszönetet mondott Gyulay Béla dr., pénztáros úrnak fáradtságos munkájáért s egyuttal részére a fölmentvényt is megszavazza. A jövő évre számvizsgálókul újra Radó Vilmos és Zsengeri Samu rendes tagok választattak meg.

V. *Gyulay Béla* pénztáros bemutatja a jövő évi költség-előirányzatot, mely a következő tételeket foglalja magában:

A Magy. Pædagogiai Társaság 1904. évi költség-előirányzata.

Bevétel.	Kor. fill.	Kiadás.	Kor. fill.
Készlet 1903. évről	285 27	Irói és szerk. tisztelet-	
Hátralékokból	1200 —	dfjakra	2500 —
Folyó évi tagdíjakból	600 —	Titkári tiszteletdíj	400 —
Régibb évfolyamokért	10 —	Pénztárnoki tiszteletdíj	400 —
Alapítványok kamataiból	110 —	Jegyzői tiszteletdíj	200 —
Tiszteleti és rendes ta-		Szolgáknak	60 —
gok adományaiból	90 —	Hirdetésekre	40 —
Segély a) a vallás- és köz-		Ügykezelési költségek (le-	
oktatásügyi miniszter-		velezés, pénzbehajtás,	
től	2000 —	taggyűjtés stb.)	200 —
b) M. Tud. Akadémiától	400 —	A Franklin-Társulatnak	
Összesen:	<u>4695 27</u>	(nyomdai kiadás)	800 —
		Mutatkozó fölösleg	<u>95 27</u>
			4695 27

Budapest, 1904 január 4-én.

Az elnökség nevében

György Aladár s. k.,
ellenőr.

Dr. Gyulay Béla s. k.,
pénztárnok.

A Társaság az előirányzathoz hozzájárul.

VI. Következett a tagok választása és a tisztújítás. Elnök meleg szavakban ajánlja az elnökség nevében tiszteleti tagokul *Molnár Viktor* min. tanácsos, valamint *dr. Takács Menyhért*, jászói præpost urakat s egyúttal kéri a Társaságot arra is, hogy a külföldi tanügyi celebritások közül választaná meg tiszteleti tagokul *M. Camille Sée* és *M. Dugard-t*, mint akik a magyarok és kulturális ügyeik iránt meleg rokonszenvvel és szeretettel viselkednek s irataikban is dicsérfő elismeréssel szóltak a magyar tanügyi törekvésekről. Jelenti továbbá, hogy a Társaság elnöke, *Heinrich Gusztáv* az elnöki tisztséget továbbra is megtartani nem óhajta; valamint hogy az eddigi ügybuzgó titkár, *Kovács János* is kéri helyét mással betöltetni. Választandó még négy rendes tag is. Minthogy a szavazás titkos, elnök a szavazatok összeszedésével *Badits Ferenc* elnöklése alatt *Kőrösi Sándor* és *Böngérfi János* urakat bizza meg; a szavazás idejére pedig az ülést felfüggeszti.

VII. A szavazatszedő-bizottság nevében *Badits Ferenc* jelenti, hogy beadatott összesen 22 szavazat. Megválasztottak: **Tiszteletbeli tagoknak:** *Molnár Viktor*, *dr. Takács Menyhért*, *M. Camille See*, *M. Dugard*. **Rendes tagoknak:** *Bartonic Géza*, *dr. Gyulai Ágost*, *Somogyi Géza* és *dr. Steinberger Ferenc*. **A tisztviselői állásokra:** Elnök: *dr. Fináczy Ernő*. Alelnökök: *dr. Erödi Béla*, *dr. Kármán Mór*, *dr. Verédy Károly*. Titkár: *dr. Gyulai Ágost*. Jegyző: *Trájtler Károly*. Szerkesztő: *dr. Kovács János*. Könyvtáros: *Szuppán Vilmos*. Pénztáros: *dr. Gyulay Béla*. Ellenőr: *György Aladár*.

Elnök köszönetet mond a szavazatszedő-bizottságnak fáradtságáért.

VIII. *Fináczy Ernő*, a megválasztott új elnök köszönetét fejezi ki a megtisztelő bizalomért, mellyel a közgyűlés a Pædagogiai Társaság elnöki tisztét reá ruházta. Ez a tisztség továbbra is *Heinrich Gusztávot* illetné, aki a Társaságot megteremtette, mozgékony és energikus szellemével életet öntött belé, és sohasem pihenő tevékenységével gondoskodott arról, hogy a Társaság számban, erőben gyarapodjék. Sajnos, *Heinrich* más irányú teendőinek fölszaporodása miatt nem volt rábírható arra, hogy a Társaság élén megmaradjon. A megürült elnökség az egyhanguan nyilvánult közbizalom folytán reá ruházattván, a szoló érzi a felelősség súlyát, de hiszi, hogy az eddig kifejtett hagyományokat őrizve és becses örökségként ápolva, lelkiismeretes munkássággal sikerülni fog a további haladás célját megközelíteni. Egy pædagogiai társaságnak ép ma igen nagy fontossága van, a keletkezőben levő új irányokkal és törekvésekkel szemben. A Társaság érdemes feladatot végezhet, midőn egyfelől ezen új irányok beható méltatásával utat nyit a jogosult haladásnak a hazai pædagogiai

köztudatban is, de másfelől, a nemes értelemben vett konzervativizmus egy nemével kegyeletes űre igyekszik lenni annak a nagy gondolatmunkának, melyet a pædagogiai elmélkedés klasszikusai megalkottak. Például felhossa a szóló a szocialpædagogiai törekvéseket, melyek épen nem állanak oly éles ellentétben régibb, úgynevezett individualista elmélkedők rendszereivel, mint sokan állítják. De nemcsak elméleti kérdések tartoznak a Társaság munkássága körébe, hanem a tanügy fejlődésében felmerülő, aktualitás jellegével bíró elvi kérdések is. Mint a múltban, úgy ezentúl is nagy figyelmet kell nézete szerint ily kérdésekre fordítani. Részletes programot egyébiránt most nem akar adni. Csak köszönetét akarta kifejezni; igéri, hogy a Pædagogiai Társaság elnöki tisztéből folyó kötelességeket törekedni fog legjobb tehetsége szerint teljesíteni. Reméli, hogy a volt elnök ezentúl sem fogja megvonni a Társaságtól annyira értékesnek bizonyult támogatását, s hogy a Társaság összes tagjai lelkesedésök teljességével fognak közreműködni a közös célok szolgálatában.

Az éljenzéssel fogadott beszédre elnöklő Erdődi Béla kijelenti a maga és tisztársai nevében, hogy az új elnököt munkásságában határozottan támogatni fogják.

IX. *Hegedűs István* nagy örömmel hallotta az új elnök beköszöntőjében eddigi elnökünknek, *Heinrich Gusztávnak*, mint a Társaság regenerátorának igaz és meleg méltatását. Ő a maga részéről csak egy vonással óhajtja még kiegészíteni és feltüntetni a *Heinrich* egyéniségében rejlő azt a varázst, mely lekötötte mindazokat, akik közvetlen közelében lehettek. *Heinrich Gusztáv* egyéniségében rejtett titka annak, ami az embereket össze tudta hozni és sajátos eszközökkel volt képes az eszméket közös célokra egyesíteni. Szavainak lelkesítő hatása, széleskörű műveltsége és széles látóköre világossá tett maga körül sok mindent és észrevétlen melegséget terjesztett maga körül mindenüvé. Indítványozom, hogy ezt a melegséget kell a Társaságnak is kifejeznie akkor, amidőn őt a Társaság tiszteletbeli elnökévé megválasztja.

Hegedűs István szavait a nagygyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá teszi s *Heinrich Gusztávot* a *Társaság tiszteletbeli elnökévé* megválasztja.

Az ülés véget ért.

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK.

Vágvölgyi Béla, A tanítás fokozatainak elmélete és gyakorlata. Tanítók és tanítóképző intézeti növendékek használatára. Budapest, 1904, Franklin Társ. 92 lap. Ára 1 korona.

Pecz Vilmos dr., Ókori Lexikon. II. köt. 14 füzet, Sphodrias-Szobrácsok, 833—896 lap, 2 rajzmelléklettel és szövegkori rajzokkal. Budapest, Franklin Társ. Egy füzet ára 1 korona.